

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
СОВЕТ ШЕМОРДАНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422050, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Шемордан, ул. Лермонтова, 2
тел. (84362) 3-21-44

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ШЭМЭРДЭН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422050, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Шэмэрдэн авылы, Лермонтов урамы, 2 йорт
тел. (84362) 3-21-44

e-mail: Shmd.Sab@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

04.07.2019

КАРАР

№ 19

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шэмэрдэн авыл жирлеге территорииясендэ
гражданнардан сораштыру уздыруны билгеләү һәм
уздыру турында нигезләмәне раслау турында

2003 елның 6 октябрендә кабул ителгән “Россия Федерациясендә жирле
үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” №131-ФЗ Федераль
законына, 2004 елның 28 июлендә кабул ителгән “Татарстан Республикасында
жирле үзидарә турында” №45-ЗРТ Татарстан Республикасы законына, Шэмэрдэн
авыл жирлеге Уставына туры китереп, Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл
жирлегендә гражданнарның жирле үзидарәне башкару хокукларын гамәлгә
ашыру, һәм шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары,
Шэмэрдэн авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары һәм
жирле үзидарә органнары тарафыннан каарлар кабул иткәндә халық фикерен
белү һәм исәпкә алу максатында Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл
жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге
территориясендә гражданнардан сораштыру уздыруны билгеләү һәм уздыру
турында нигезләмәне расларга (кушымта теркәлә).
2. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан
Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында түбәндәгә адрес буенча:
<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлегенең рәсми
сайтында: <http://saby.tatarstan.ru/shemordan> адресы буенча бастырып чыгарырга.

Шэмэрдэн авыл жирлеге башлыгы:

А.Н.Гараев

Расланган:

Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы
Шәмәрдән авыл жирлеге
Советының 2019 елның 4
июлендә чыккан 19 номерлы
каары белән

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге
территориясендә гражданнардан сораштыру уздыруны билгеләү һәм уздыру
турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Гражданнардан сораштыру (алга таба-сораштыру) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерүенең бер формасы булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның жирле үзидарәне башкару хокуки гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру – жирле әһәмияттәге сорауларны чишкәндә һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары һәм органнары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан каарлар кабул иткәндә яки Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлегендә яшәүчеләрнең фикерен ачыклау ысулы булып күзаллана.

1.3. Сораштыру нәтижәләре тәкъдим итү характерында була.

2. Сораштыру уздыру принциплары.

2.1. Сораштыру уздыруда Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлегендә яшәүче, сайлау хокукуна ия гражданнар катнашырга хокуклы.

2.2. Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлегендә яшәүчеләр сораштыруда тигез нигезләрдә катнаша. һәр катнашучы бер тавыш хокукуна ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Гражданнарның сораштыруда катнашуына аларның женесенә, расасына, милләтенә, теленә, килеп чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфай торышына, диненә, иманына, иҗтимагый берләшмәләрдә торуына бәйле нинди дә булса туры яки кыек чикләүләр рөхсәт ителми.

2.4. Сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыяри. Сораштыру барышында беркем дә үз фикерен һәм карашын белдерүгә яки аннан баш тартуга мәжбүр ителә алмый.

2.5. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары халыкның сораштыруда катнашу хокукун гамәлгә ашыруына булышырга бурычлы.

3. Сораштыруга куела торган сораулар.

3.1. Сораштыруга тубәндәге сораулар куелырга мөмкин:

- Саба муниципаль районны Шәмәрдән авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагылучы һәм Шәмәрдән авыл жирлеге Уставы белән жирле әһәмияттәге сорауларга карый торган;
- региональ һәм регионара әһәмияттәге объектлар өчен муниципаль берәмлек жирләренең максатчан билгеләнешен үзгәрту турында.

3.2 Сораштыруга куелучы сораулар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закончалыкларына, Шәмәрдән авыл жирлеге уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга куелучы сораулар аларны күптерле анлауга юл куелмаслык итеп формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыру төрләре.

4.1. Сораштыру яшерен, исемләп яки ачык тавыш бирү юлы белән уздырыла.

4.2. Яшерен тавыш бирү- сораштыру битләре белән сораштыру уздыру пунктларында бер көн дәвамында уздырыла.

4.3. Исемләп тавыш бирү- сораштыру битләре яки сораштыру исемлеге буенча сораштыру пунктларында, шулай ук сораштыру уздыру комиссиясе членнары тарафыннан сораштыру уздыруда катнашучыларның яшәү урыннарында бер яки берничә көн дәвамында уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук ачык формада гражданнар жыелышларында да уздырыла ала.

5. Сораштыруны билгеләү тәртибе.

5.1. Саба муниципаль районны Шәмәрдән авыл жирлеге территориясендә гражданнардан сораштыру уздыру тубәндәгеләрнең инициативасы белән уздырыла:

1) жирле әһәмияттәге сораулар буенча жирлек башлыгы яки жирлек Советы;

2) региональ һәм регионара әһәмияттәге объектлар өчен муниципаль берәмлек жирләренең максатчан билгеләнешен үзгәрту буенча халык фикерен исәпкә алу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары;

5.2. Саба муниципаль районны Шәмәрдән авыл жирлеге Советы инициативасы белән уздырылучы сораштыру, күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру уздыру билгеләү турында карар кабул итеп билгеләнә.

Жирлек башлыгы инициативасы белән билгеләнүче сораштыру, жирлек Советына сораштыру уздыру турында үтенеч жибәрү белән билгеләнә.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы белән билгеләнүче сораштыру, әлеге орган тарафыннан Шәмәрдән авыл жирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенеч жибәрү белән билгеләнә.

5.3. Сораштыру уздыру турында үтенечтә:

- сораштыру уздыруның мотивлары;
- сораштыруга куелучы сорауның (сорауларның) тәкъдим ителүче формулировкасы;
- сораштыру территориясе;
- сораштыруның фаразланган көне һәм аның тәре күрсәтелә.

5.4. Сораштыруны билгеләү турында карап Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә.

5.5. Сораштыру билгеләү турында карап үтенеч кергәннән соң һәм аны уздыру көненнән 30 көннән дә соңға калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карап кабул ителгәнчә Шәмәрдән авыл жирлеге Советының сораштыру уздыруның инициаторы белән сораштыруга куелучы сорауны алдан килештерү (аныклау) мөмкин.

5.6. Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советы, сораштыруга куелучы сорауның(сорауларның) формулировкасы гамәлдәгә закончалыктарга, әлеге нигезләмәгә каршы килгән очракта, сораштыру уздыруның инициаторына сораштуры уздыруны кире кага.

5.7. Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советының сораштыру уздыру билгеләү турында карапында:

- 1) сораштыру уздыруның көне һәм срокы;
- 2) сораштыру уздыруга тәкъдим ителүче сорауның(сорауларның) формулировкасы;
- 3) сораштыру уздыру методикасы;
- 4) сораштыру битенең формасы;
- 5) сораштыруда катнашучыларның минималь саны күрсәтелә.

5.8. Сораштыру уздыру билгеләү турында карап аны уздыруга кадәр 10 көннән дә соңға калмыйча бастырып чыгарылырга тиеш.

6. Сораштыру уздыру буенча комиссия.

6.1. Гражданнардан сораштыруны өзөрләүне һәм оештыруны сораштыру уздыру буенча комиссия (алга таба –Комиссия) башкара.

6.2. Комиссия Шәмәрдән авыл жирлеге Советы тарафыннан, сораштыру уздыру территориясенә бәйле рәвештә, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә 3-15 кешедән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Шәмәрдән авыл жирлеге Советы, башка жирле үзидарә вәкилләре, шулай ук сораштыру уздырылучы ижтимагый территорияләр вәкилләре керә.

6.4. Комиссия, ул оешу турында карап кабул ителгәннән соң, 3 көннән дә соңға калмыйча чакырыла. Беренче утырышында Комиссия, ачык тавыш бирү юлы белән үз составыннан Комиссиянең рәисен, аның урынбасар(лар)ын һәм сәркатибен сайлый, сораштыру участокларын раслый, һәм шулай ук әгәр

сораштыру пунктларда уздырылса, шундай пунктларның санын һәм урнашу урынын раслый.

Комиссия утырышларын зарурлықтан чыгып аның рәисе чакыра. Комиссия утырышы аның членнарының яртысыннан кубесе катнашкан очракта хокуклы дип санала.

Комиссия каарлары комиссия утырышында катнашучыларның күпчелек ачык тавыш бириү юлы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнардан сораштыру уздыру өчен кирәк булган кадәр эшче төркемнәр оештырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участоклары, Комиссиянең урнашу урыны һәм гражданнардан сораштыру уздыру пунктларының урнашу урыны сораштыру уздыруга 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка игълан итепергә) тиеш.

6.6. Сораштыру уздыру буенча комиссия:

- гражданнардан сораштыру уздырганда әлеге Нигезләмәнең үтәлешен оештыра;
- сораштыру уздыру пунктларын жиһазландыра;
- сораштыру битләрен һәм сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәэммин итә;
- сораштыру уздырганда имзалар жыюны оештыра;
- Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәэммин итә;
- сораштыру уздырганда яшәүчеләрнең тавыш бирүен әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә оештыра;
- Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, ижтимагый оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнардан сораштыру нәтижәләрен билгели;
- гражданнардан сораштыру уздыру белән бәйле шикаятыләр һәм гаризаларны карый;
- әлеге Нигезләмә һәм гамәлдәге закончалыкларга туры китереп башка вәкаләтләрне башкара.

6.7. Комиссиянең вәкаләтләре Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге Советы тарафыннан сораштыру нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыкканнан (халыкка игълан итепергәннән) соң туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлегенең материал-техник, оештыру ягын тәэммин итү Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге Советы аппараты тарафыннан тәэммин ителә.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре.

7.1. Сораштыру участогы- сораштыру буенча комиссия тарафыннан билгеләнгән, гражданнардан сораштыру уздырылуучы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге территориясе.

Сораштыру территориие бердәм сораштыру участогын тәэмин итәргә мөмкин.

Сораштыру участокларының сораштыру уздыру вакытында тавыш бири өчен маҳсус җиһазланган биналары булырга тиеш. Сораштыру вакытында участокларда тавыш бириүне, участокларга җибәрелгән, Комиссиянең бер члены житәкчелек иткән комиссия членнары тәэмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә муниципаль берәмлекнең тавыш бири хокукуна ия гражданнары кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьлекләргә туган көне һәм ае да) һәм яшәү адресы күрсәтелә. Яшәүчене конкрет участокта сораштыру уздыру буенча исемлеккә керту өчен нигез булып, аның шуши участокта урнашу факты тора. Яшәүче сораштыру уздыру буенча сораштырылуучылар исемлегенә бары тик бер участокта гына кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нәсхәдә төзелә һәм исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм сәркатибе тарафыннан имзалана.

Сораштыруда катнашу хокукуна ия яшәүчеләрне өстәмә исемлеккә керту әлеге нигезләмәгә туры китереп, теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру уздыру көнендә дә рөхсәт ителә.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру уздыру көненә 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

Сораштыруда катнашучылар исемлеке сораштыру уздыру көненә 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру бите.

8.1. Сораштыру бите сораштыруга куелган сорау(лар)ның төгәл текстын һәм аңа тавыш бирученең ихтияр белдерүен “риза” яки “каршы” сүзләре вариантының астына куелган буш шакмаклардан гыйбарәт.

Сораштыруга берничә сорау куелган булса, алар бер сораштыру битенә урнаштырыла, эзлекле номерлана һәм бер-берсенән горизонталь сызыклар белән аерылып тора. Сораштыруга куелган норматив-хокукый акт проектының нинди дә булса статьясы яки пунктының алтернатив редакциясе шулай ук эзлекле номерлана.

Исемләп тавыш бири өчен кулланылуучы сораштыру битенең тавыш биручे турында мәғълүматлар язу өчен буш урыны булырга тиеш.

Сораштыру бите аны тутыру тәртибе турында аңлатманы үз эченә ала. Битнен өске уң почмагында Комиссия рәисе һәм сәркатибе имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге.

9.1. Сораштыру исемләп тавыш бири вакытында кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны язылган таблицадан гыйбарәт. Бу графаларның уң яғында сораштыруга куелган сорау(лар)ның төгәл тексты астында “риза” яки

“каршы” жаваплары вариантылары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучыларга имза кую өчен урын калдырыла.

Сораштыруа берничә сорау куелган очракта, алар сораштыру исемлегендә эзлекле тәртиптә урнаштырыла.

9.2. Сораштыру исемлегенең һәр бите Комиссия рәисе һәм сәркатибе тарафыннан имзала.

10. Сораштыру уздыру тәртибе.

10.1. Сораштыру Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советының сораштыру уздыру билгеләү түрүнда каары белән билгеләнгән көндә (яки көннәрдә) уздырыла.

10.2. Гражданнардан сораштыру уздыру сораштыру уздыру пунктларында жирле вакыт белән иртәнгә сигездән кичке сигезгә кадәр уздырыла.

11. Сораштыру уздырганда яшерен тавыш бирү тәртибе.

11.1 Яшерен тавыш бирү -сораштыру уздыру пунктларында, яшерен тавыш бирү өчен махсус жайланган урыннар һәм тавыш бирү вакытына мөһерләнгән тартмалар булган очракта уздырыла.

11.2. Сораштыру бите тавыш бирүчегә сораштыруда катнашучылар исемелеге буенча Комиссия членнары тарафыннан бирелә. Сораштыру бите алган вакытта тавыш бирүче аның шәхесен билгеләүче һәм яшәү урынын раслаучы паспортын күрсәтә, сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе турына имzasын куя. Исемлеккә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп итәлми.

11.3. Тавыш бирүче исемлеккә үзе кул куя алмаган очракта, ул комиссия членнарыннан тыш башка кешенең ярдәменнән файдаланырга мөмкин.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм күрсәткән зат, исемлекнең “сораштыру битен алу түрүнде катнашучының имzasы” графасына, үзенең фамилиясен күрсәтеп кул куя.

11.4. Сораштыру бите тавыш бирүче тарафыннан махсус жиһазланган урында (кабина яки бүлмә), башка затлар булмаган жирдә тутырыла һәм тавыш бирер өчен куелган тартмага салына.

Тавыш биргән вакытта катнашучы үз ихтыярына туры китереп, “риза” яки “каршы” сүзләре астындагы шакмакка теләсә нинди тамга куя.

Комиссия членнары сораштыруның яшеренлеген тәэмин итә.

Тавыш бирүче сораштыру битен тузырганда хата жибәрдем дип исәпләгән очракта, ул Комиссия членына аңа бозылганы урынына яңа сораштыру бите бирүен сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Комиссия члены тавыш бирүчегә, катнашучылар исемлегендә аның фамилиясе каршына туры килә торган тамга куеп, яңа сораштыру бите бирә. Бозылган сораштыру бите яраксызландырыла, бу турыда Комиссия членнары тарафыннан акт төзелә.

Тутырылган сораштыру битләре тавыш бирүче тарафыннан, Комиссия членнарының күз уңында урнаштырылган тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафыннан тәгаенләнә. Тавыш бирүне күчерелеп йөртөлә торган тартмалар белән уздыруны Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Эгәр комиссия члены сораштыру серен боза яки тавыш бирүченең ихтыярына басым ясарга маташа икән, ул кичекмәстән аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштерү турында карап әлеге участоктагы эшне житәкләүче комиссия члены тарафыннан, туры килә торган беркетмә төзөп һәм барлық комиссия членнары тарафыннан имзалаңып, кабул ителә.

12. Сораштыру уздырганда исемләп тавыш бирү уздыру тәртибе.

12.1. Исемләп тавыш бирү- сораштыру уздыру пунктларында да, гражданнарның яшәү урыннарында да уздырылырга мәмкин.

12.2. Исемләп тавыш бирү- сораштыру битләре белән дә, сораштыру исемлеге белән дә уздырылырга мәмкин.

12.3. Сораштыру исемлеге буенча исемләп тавыш биргәндә, тавыш бирүче шәхесен һәм тору урынын раслаучы паспорт яки башка документ күрсәтеп, сораштыру исемлегендә үзенең фамилиясе каршына аның ихтыярын белдерүче теләсә нинди тамга күя һәм имзалый.

12.4. Сораштыру битләре буенча исемләп тавыш биргәндә, тавыш бирүче сораштыру битенә үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен, адресын яза, “риза” яки “каршы” сүзләре астында шакмакка үз ихтыярына туры китереп теләсә нинди тамга күя һәм шунда ук имзасын күя.

Тавыш бирүченең үтенече буенча, сораштыру битенә катнашучы турында мәгълүматны Комиссия члены тутырырга мәмкин, ләkin туры килә торган шакмакка тамганы һәм имзасын тавыш бирүче үзе күя.

12.5. Сораштыру уздыру барышында һәр көн азагында тутырылган сораштыру битләре, сораштыру уздыручылар тарафыннан, Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сораштыру битләре буенча тавыш бирү мәгълүматлары Комиссия членнары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләүче төп документ булып торучы сораштыру исемлегенә күчерелә.

13. Сораштыру үткәргәндә ачык тавыш бирү үткәрю тәртибе

13.1. Комиссия, сораштыруда катнашучы кешеләр саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруда катнашкан сорай (мәсьәләләр) буенча тавыш бирү үткәрю өчен сораштыруда катнашучылар жыелышын үткәрергә хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча үткәрелә. Жыелышны комиссия вәкилләре өч кешедән дә ким булмаган санда ачалар һәм алып барадар. Жыелышта кызыксынучы якларга сораштыруда куелган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча сорай бирү рөхсәт ителә, сорауларына җавап бирелә, әмма фикер алышулар үткәрелми.

13.2. Жыелышта тавыш бирү һәр мәсьәлә буенча аерым «Өчен» һәм аерым «Каршы» үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән

сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашучы барлық комиссия әгъзалары тарафыннан имзалана.

13.3. Сораштыруда исемлеккә кертелгән катнашучылар саны халық санының 25 процентыннан артса, жыелыш тулы хокуклы дип санала.

14. Сораштыру нәтижәләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәргәннән соң, Комиссия сораштыру нәтижәләре буенча тавыш бирү нәтижәләрен исәпли һәм түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә торган сораштыру нәтижәләре турында беркетмә белән үзенең каарын рәсмиләштерә:

- беркетмә төзү датасы;
- сораштыру үткәру вакыты: башлану һәм тәмамлану вакыты;
- сораштыру үткәру буенча участок адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру жирлек территориясенең бер өлешендә үткәрелгән булса, торак пунктларның, урамнарның, йортларның номерларының исемнәре һичшикsez күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган сорау (сораулар) төzelеше ;
- сораштыруда катнашу өчен исемлеккә кертелгән гражданнарның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданнар саны;
- сораштыруны узган яисә хәл ителмәгән дип тану ;
- сораштыру дөрес яки дөрес түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендәге язмалар санын дөрес түгел дип яки сораштыру кәгазыләренең санын дөрес түгел дип тану;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә «Өчен» дип бирелгән тавыш саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә «Каршы» дип бирелгән тавыш саны;
- сораштыру нәтижәләре (мәсьәлә хупланган дип санала, әгәр тавыш бирүдә катнашучыларның яртысыннан күбе сорауга «Өчен» дип җавап бирсә).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелгән булса, тавышларны санау һәм һәр мәсьәлә буенча беркетмә аерым төzelә.

14.3. Сораштыру кәгазендә язу дөрес түгел дип таныла, әгәр:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дөрес итеп билгеләү мөмкин булмаса ;

- язуда сайлаучы турында мәгълүматлар яки аның имzasы булмаса;
- кабатланган язмалар булса.

Сораштыру кәгазыләре гамәлдә түгел дип таныла:

- билгеләнмәгән үрнәктә булса,

- комиссия әгъзаларының тамгалары булмаса,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дөрес итеп билгеләп булмаса.

14.4. Комиссия сораштыруны булмаган дип саный, әгәр сораштыруда катнашкан халық саны Саба муниципаль района Шәмәрдән авыл жирлеге Советы каары белән билгеләнгән минималь саннан ким булса.

14.5. Комиссия сораштыру нәтижәләрен дөрес түгел дип саный:

- әгәр сораштыру уздырган вакытта жибәрелгән хокук бозулар гражданнарның ихтияр белдерү нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирми икән;

- әгәр сораштыру исемлегендәге дөрес дип танылган язма саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80%нан ким булса;

- әгәр сораштыру көгазе саны сораштыруда катнашкан гражданнар санының 80%нан ким булса.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турында беркетмә 2 нөхсәдә төzelә həm комиссиянең барлық әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә кул куйган вакытта комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә бу хакта, аларның юклыгы сәбәпләрен курсәтеп, язып куела.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулысынча яки аның аерым нигезләмәләре белән килешмәсә, беркетмәгә күшүп бирелә торган аерым фикерне язмача язарга хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма языла. Беркетмә дөрес дип санала, әгәр Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнгән комиссия әгъзалары саныннан күпчелек имза белән имзаланса.

Беркетмәгә кул кую көне комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләү көне булып тора.

14.7. Беркетмәнең бер нөхсәсе Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советына сораштыру көгазыләре яки сораштыру исемлекләре белән бергә жибәрелә, беркетмәнең икенче нөхсәсе сораштыру үткәру инициаторына жибәрелә.

Беркетмәнең бер нөхсәсенә комиссиягә кергән язма шикаятыләр, гаризалар həm алар буенча кабул ителгән каарлар теркәлә. Шикаятыләрнең, гаризаларның həm алар буенча кабул ителгән каарларның расланган күчermәләре беркетмәнең икенче нөхсәсенә теркәлә.

Бер нөхсәнең күчermәләре массакүләм мәгълүмат чараларына, жирле иҗтимагый берләшмәләргә həm территориаль иҗтимагый үзидарә органнарына тәкъдим итепергә мөмкин.

14.8. Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге комиссиясе həm Советы сораштыру үткәру буенча документларның сакланышын həm тутырылган сораштыру көгазләренең кагылгысызлыгын тәэммин итә.

15. Сораштыру нәтижәләре

15.1. Сораштыру нәтижәләре аны үткәргөннөн соң бер ай вакыт эчендә бастырылырга (халыкка игълан итепергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халық фикере тәкъдим итү сыйфатына ия. Сораштыру нәтижәләре жирле үзидарә органнары həm Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан каарлар кабул иткәндә мәжбүри рәвештә каралырга həm исәпкә алышырга тиеш.

15.3. Сораштыру нәтижәләренә каршы килә торган каарлар кабул ителгән очракта, вәкаләтләр həm жирле үзидарә вазыйфаи затлары каар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка игълан итү) юлы белән мондый каар кабул итүнен сәбәпләрен халыкка житкерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советында Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл жирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре тәмамлану вакытына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка жибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срокы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким булырга тиеш түгел.

17. Сораштыру үткәрүне финанс яктан тәэммин итү

17.1. Гражданнар арасында сораштыру өзөрләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау башкарыла:

- җирле бюджет хисабына – сораштыруны җирле үзидарә органнары инициативасы буенча үткәргәндө;
- Татарстан Республикасы бюджеты хисабына – сораштыруны Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча үткәргәндө.

18. Сораштыруда катнашу хокукларын бозган өчен жаваплылық

18.1. Россия Федерация гражданин көч кулланып, сатып алып, янап, ялган документлар белән яки башка төрле гамәлләр белән ирекле рәвештә сораштыруда катнашырга, яисә комиссиянең эшенә яки әгъзаләренә каршылык күрсәткән затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылыкка тартылалар.